

Mål C-544/19

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

9 juli 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Administrativen sad Blagoevgrad (Bulgarien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

5 juli 2019

Klagande:

”ECOTEX BULGARIA” EOOD

Motpart:

Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite, Sofia

Saken i målet vid den nationella domstolen

Överklagande av en administrativ påföljd – en straffavgift – som klaganden ålagts på grund av en överträdelse av begränsningen av kontantbetalningar enligt artikel 3.1 punkt 1 i Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (lagen om begränsning av kontantbetalningar).

Föremål och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Rättslig grund för begäran om förhandsavgörande: artikel 267 a och b FEUF.

Begäran om tolkning av artikel 63 FEUF, artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och skäl 6 samt artiklarna 2.1, 4, 5, 58.1 och 60.4 i direktiv (EU) 2015/849.

Tolkningsfrågor

Den första frågan

Ska artikel 63 FEUF tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse, såsom den som är aktuell i det nationella målet, enligt vilken betalningar på 10 000 leva (BGN) eller mer endast får vidtas inom landet genom överföring eller inbetalning på ett betalkonto och enligt vilken kontantbetalningar av utdelning som hänför sig till outdelade vinster på 10 000 BGN eller mer begränsas? Om artikel 63 FEUF inte utgör hinder för denna bestämmelse: Kan en sådan begränsning anses motiverad genom syftena med direktiv (EU) 2015/849?

Den andra frågan

Ska artikel 2.1 i direktiv (EU) 2015/849 med beaktande av skäl 6 samt artiklarna 4 och 5 i detta direktiv tolkas så, att den inte utgör hinder för en generell nationell bestämmelse, såsom den som är aktuell i det nationella målet, enligt vilken betalningar på 10 000 BGN eller mer endast får vidtas inom landet genom överföring eller inbetalning på ett betalkonto och som inte tar hänsyn till personen eller grunden för kontantbetalningen och därvid samtidigt är tillämplig på alla betalningar mellan fysiska och juridiska personer?

1) Om den första frågan besvaras jakande: Får medlemsstaterna enligt artikel 2.1 punkt 3 e i direktiv (EU) 2015/849 med beaktande av skäl 6 samt artiklarna 4 och 5 i detta direktiv införa ytterligare generella begränsningar av kontantbetalningar inom landet i en nationell bestämmelse, såsom den som är aktuell i det nationella målet, enligt vilken betalningar på 10 000 BGN eller mer endast får vidtas inom landet genom överföring eller inbetalning på ett betalkonto om grunden för kontantbetalningen är ”outdelade vinster” (utdelning)?

2) Om denna fråga besvaras jakande: Får medlemsstaterna enligt artikel 2.1 punkt 3 e i direktiv (EU) 2015/849 med beaktande av skäl 6 samt artikel 5 i detta direktiv införa begränsningar av kontantbetalningar inom landet i en nationell bestämmelse, såsom den som är aktuell i det nationella målet, enligt vilken betalningar på 10 000 BGN eller mer endast får vidtas inom landet genom överföring eller inbetalning på ett betalkonto, om tröskelvärdet är lägre än 10 000 euro?

Den tredje frågan

Ska artiklarna 58.1 och 60.4 i direktiv (EU) 2015/849 mot bakgrund av artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna tolkas så, att de utgör hinder för en nationell bestämmelse, såsom den som är aktuell i det nationella målet, i vilken föreskrivs en fast nivå för de administrativa påföljderna vid en överträdelse av begränsningen av kontantbetalningar och inte tillåter någon åtskillnad vid beräkningen med beaktande av de konkreta aktuella omständigheterna?

1) Om svaret är att artiklarna 58.1 och 60.4 i direktiv (EU) 2015/849 mot bakgrund av artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna tolkas så, att de inte utgör hinder för en nationell bestämmelse, såsom den som är aktuell i det nationella målet, i vilken föreskrivs en fast nivå för de administrativa påföljderna vid en överträdelse av begränsningen av kontantbetalningar, ska då artiklarna 58 och 60.4 i direktiv (EU) 2015/849, med beaktande av effektivitetsprincipen och rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, tolkas så, att de utgör hinder för en nationell bestämmelse, såsom den som är aktuell i det nationella målet, som begränsar domstolskontrollen, om denna bestämmelse vid ett överklagande [av den ålagda sanktionen] inte ger domstolarna möjlighet att fastställa en administrativ påföljd som är rimlig med hänsyn till de konkreta aktuella omständigheternas som understiger den föreskrivna miniminivån?

Anförda unionsrättsliga bestämmelser och rättspraxis

Artikel 63 FEUF, artiklarna 47 och 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 1 i rådets direktiv 88/361/EEG för genomförandet av artikel 67 i fördraget, skälen 6, 22 och 65 samt artiklarna 2, 4, 5, 58 och 60 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG

Anförda nationella bestämmelser

Artiklarna 113, 123, 133, 135–137 och 147 i Targovski zakon (handelslagen, nedan kallad TZ), artiklarna 1–3, 5 och 6 i Zakon za ograničavane na plashtaniyata v broi (lagen om begränsning av kontantbetalningar, nedan kallad ZOPB), artiklarna 27.1 27.5, 28 a, 63.1 och 83 i Zakon za administrativnite narusheniya i nakazaniya (lag om administrativa förseelser och straff, nedan kallad ZANN), artiklarna 208, 218.2 och 223 i Administrativno-protsesualen kodeks (förvaltningsprocesslagen, nedan kallad APK)

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet

- 1 Klaganden, Ecotex Bulgaria (nedan kallad Ecotex) är ett enmansbolag med begränsat ansvar enligt bulgarisk rätt med säte i Petrich, Bulgarien, som bedriver partihandel. Bolagets enda aktieägare och företagsledare är en grekisk medborgare med hemvist i Grekland.
- 2 Den 14 mars 2018 genomfördes en bolagsstämma vid bolagets säte i samband med vilken beslutades om utdelning till den enda ägaren med sammanlagt

100 000 BGN. Det angivna beloppet utgjordes av outdelade vinster för vilka bolagsskatt betalats. Vidare beslutades att beloppet skulle betalas ut kontant i delsummor från bolagets kassa.

- 3 På grund av detta beslut betalade bolaget i mars 2018 ut ett belopp på 95 000 BGN i kontanter till den enda aktieägaren, uppdelat på nio betalningar på 10 000 BGN vardera och en betalning på 5 000 BGN, för vilket motsvarande betalningsorder för utgifter utfärdades.
- 4 Det nationella målet rör en av dessa kontantbetalningar som gjordes den 14 mars 2018 och uppgick till 10 000 BGN. Det är ostridigt mellan parterna samt mot bakgrund av de faktiska omständigheter som fastställts i förfarandet att denna summa utgör utdelning i syfte att genomföra ovannämnda beslut från bolagsstämman.
- 5 Vid en skattekontroll av Ecotex fastställdes att var och en av dessa kontantbetalningar på 10 000 BGN utgör en överträdelse av förbudet i artikel 3.1 ZOPB mot att genomföra kontantbetalningar ”på 10 000 BGN eller mer” inom landet.
- 6 Territorialna direksia na Nationalna agentsia za prihodite Sofia (den nationella skattemyndighetens regionala avdelning i Sofia) godtog inte bolagets invändningar att det var frågan om ”ett mindre allvarligt fall” och fastställde den straffavgift som föreskrevs i artikel 5.1 ZOPB för sådana betalningar till 50 procent av det sammanlagda värdet för varje betalning. Med avseende på den betalning som är aktuell i det nationella förfarandet innebar detta en straffavgift på 5 000 BGN.
- 7 Ecotex överklagade bötesföreläggandet med avseende på den i det nationella målet aktuella betalningen till Rayonen sad, som bekräftade föreläggandet i dess helhet.
- 8 Rayonen sad utgick från att den kontantbetalning som genomfördes den 14 mars 2018 på 10 000 BGN, vilken utgjorde en del av utdelningen, uppfyllde rekvisiten för en överträdelse enligt artikel 3.1 punkt 1 ZOPB. Eftersom det saknades en legaldefinition av begreppet betalning i den mening som avses i ZOPB, antog nämnda domstol att detta hänförde sig till ”varje transaktion med pengar” oberoende av om det är frågan om en motprestation.
- 9 Vad gällde den ålagda straffavgiften antog Rayonen sad att det inte fanns någon rättslig grund för att ändra (sänka) den. Som motivering anförde nämnda domstol att den var bunden av den fasta nivå som föreskrivs i artikel 5.1 ZOPB, nämligen 50 procent av kontantbetalningen samt av förbudet enligt artikel 27.5 ZANN mot att fastställa en sanktion som understiger den miniminivå som föreskrivs i artikel 5.1 ZOPB i egenskap av speciallagstiftning.
- 10 Rayonen sad avvisade yrkandet enligt artikel 28 ZANN, att lagöverträdaren skulle avlastas på grund av att det var frågan om ”ett mindre allvarligt fall”, med

motiveringen att överträdelsen enligt artikel 3.1 punkt 1 ZOPB inte skiljer sig från normala överträdelser och inte var ”mindre allvarlig”.

- 11 Ecotex överklagade Rayonen sads dom till Administrativen sad, vilken slutgiltigt ska avgöra tvisten.

Parternas huvudargument

- 12 Ecotex har gjort gällande att rätten att erhålla en andel av bolagets vinst (utdelning) inte utgör någon rättshandling eller något avtal med en motprestation och inte omfattas av begreppet betalning i artikel 3.1 punkt 1 ZOPB.
- 13 Bolaget hänvisar även till att det genom den kontantbetalning som gjordes den 14 mars 2018 på 10 000 BGN endast har överskridit begränsningen i artikel 3.1 punkt 1 ZOPB med 0,01 BGN, varför den straffavgift på 50 procent av den sammanlagda betalningen, vilken i förevarande mål uppgår till 5 000 BGN, är oproportionerlig.
- 14 Skattemyndigheten anser att artikel 3.1 punkt 1 ZOPB är tillämplig på alla betalningar, inbegripet betalning av en andel av den outdelade vinsten (utdelning), såvida denna inte omfattas av de lagstadgade undantagen enligt artikel 2 ZOPB.
- 15 Skattemyndigheten påpekar att begreppet betalning i den bemärkelse som avses i artikel 3.1 punkt 1 ZOPB omfattar varje typ av penningtransaktion, oberoende av huruvida grunden är avtalsrättslig eller utomobligatorisk. Detta ska även omfatta ett rättsförhållande som grundas på andelsinnehav.

Kortfattad redogörelse för grunden till begäran om förhandsavgörande

- 16 ZOPB antogs som åtgärd för att genomföra det upphävda direktivet 2005/60/EG och anges som nationellt instrument för genomförande av direktiv (EU) 2015/849 under punkt 11 i följande meddelande: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.
- 17 Tillämplig lagstiftning i förevarande mål är artikel 3.1 punkt 1 ZOPB, vilken ska tolkas i enlighet med syftet med den motsvarande unionsrätten (se dom av den 10 april 1984, von Colson och Kamann, 14/83, EU:C:1984:153) och konkret mot bakgrund av artikel 63 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt och bestämmelserna i direktiv (EU) 2015/849.
- 18 För att fullgöra sin skyldighet att säkerställa att den nationella lagstiftningen tolkas i överensstämmelse med unionsrätten (se dom av den 14 september 2000, Collino och Chiappero, C-343/98, EU:C:2000:441, punkt 23, dom av den 19 april 2007, Farell, C-356/05, EU:C:2007:229, punkt 40, och dom av den 24 januari 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punkt 39), ska de nationella domstolarna göra allt som ligger inom deras behörighet, med hänsyn till

den nationella rätten i dess helhet och med tillämpning av de tolkningsmetoder som är erkända enligt rättspraxis och doktrin (se dom av den 4 juli 2006, Adeneler, C-212/04, EU:C:2006:443, punkt 111, och dom av den 24 januari 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punkt 27).

- 19 Enligt unionsrätten utgör en kapitalrörelse i dess grundläggande form en finansiell transaktion som inte utgör en betalning från en annan ekonomisk förbindelse. EU-domstolen har fastställt att till skillnad från löpande betalningar, vilka är kopplade till transaktioner i form av prestationer och motprestationer från en rättshandling, ”[är] kapitalrörelser ... finansiella transaktioner som huvudsakligen syftar till placering eller investering av det aktuella beloppet och inte utgör betalning för en tjänst” (dom av den 31 januari 1984, Luisi och Carbone, 286/82 och 26/83, EU:C:1984:35, punkt 21).
- 20 Enligt EU-domstolens uppfattning utgör utdelning från aktier och andelar i handelsbolag en form av den fria rörligheten för kapital (dom av den 6 juni 2000, Verkooijen, C-35/98, EU:C:2000:294). Enligt artikel 63.1 FEUF ska alla restriktioner för kapitalrörelser mellan medlemsstaterna samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna, inbegripet ”åtgärder som kan avhålla personer som saknar hemvist i landet från att investera i en medlemsstat eller bibehålla sådana investeringar” (se dom av den 22 januari 2009, STEKO Industriemontage, C-377/07, EU:C:2009:29, punkterna 23 och 24, och dom av den 31 mars 2011, Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, punkt 30). Således krävs det ett svar på frågan huruvida begränsningen av kontantbetalningar enligt den nationella lagstiftningen (artikel 3.1 punkt 1 ZOPB), om den på grund av sin obestämdhet även omfattar utbetalning av utdelning, är en förtäckt restriktion för den fria rörligheten för kapital och betalningar i den mening som avses i artikel 63 FEUF.
- 21 Syftet med direktiv (EU) 2015/849 är att förhindra att unionens finansiella system används för penningtvätt och finansiering av terrorism. För att uppnå direktivets syften upprättades en katalog av yrken och verksamheter som omfattas av dess tillämpningsområde, varvid medlemsstaterna kan utvidga tillämpningsområdet till andra yrken eller företagskategorier än de som anges i artikel 2.1 och kan anta lägre tröskelvärden, ytterligare allmänna begränsningar av användningen av kontanter och ytterligare strängare bestämmelser.
- 22 Mot denna bakgrund ska det i samband med bolagets ansvar prövas huruvida en allmän nationell lagstiftning som begränsar kontantbetalningar, oberoende av huruvida de utgör en ersättning för en motprestation, är tillåten och huruvida direktiv (EU) 2015/849 är tillämpligt på begränsningen av en kontantbetalning av en andel av outdelad vinst enligt artikel 3.1 punkt 1 ZOPB. Såvitt en sådan bestämmelse är tillämplig uppkommer frågan huruvida det är tillåtet för medlemsstaterna att fastställa ett tröskelvärde för kontantbetalningar som understiger 10 000 euro.

- 23 Om denna fråga besvaras jakande ska det prövas i vilken utsträckning en nationell bestämmelse såsom artikel 5.1 ZOPB, i vilken det för alla finansiella transaktioner föreskrivs en straffavgift med en fast nivå på ”50 procent av den sammanlagda betalningen” för juridiska personer, är tillåten med beaktande av kravet på att straffet ska vara proportionellt enligt artikel 58.1 och omständigheterna enligt artikel 60.4 i direktiv (EU) 2015/849 och huruvida det förbud som föreskrivs i artikel 27.5 ZANN för domstolarna att sätta ned sanktionen under den i artikel 5.1 ZOPB föreskrivna miniminivån utgör ett åsidosättande av principen om en effektiv domstolskontroll.

ARBETS
DOKUMENT